

TAPOLCZAI LAPOK

EZELŐTT TAPOLCZA ÉS VIDÉKE.

FELELŐS SZERKESZTŐ: SZIGETHY ÖDÖN, KIADÓ ES TULAJDONOS: LÖWY B.

Megjelenik minden vasárnap.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Fő-utca.
Kéziratokat vissza nem adunk.

Előfizetési ár: Egész évre 10 K., féltreve 5 K.,
negyedévre 2 korona 50 fillér.

Hirdetmények: megegyezés szerint.
Nyilt-tér sora: 1 korona.

Védekezzünk!

Szinte előrelátható volt, hogy a háború elmaradhatatlan és szörnyű járuléka, az ázsiai kolera hazánkban is megjelenik. Ez az antikultúrális betegség csodálatosképpen a kultúra segítségével terjedhet leggyorsabban. Az óriási vasúti forgalom, a kereskedelem különböző tárgyai valósággal belopják hozzánk a bajt, a melyet csakis komolyan összefogva, úgyszólván egyenként és családonként küszöbölhetünk ki országunkból.

Ma még semmi komoly ok nincs a kétségbeesésre. De nem szabad leki-csinyelnünk a kiszámíthatatlan eshetőségeket. Előre is tiltakoznunk kell a hányavetiség ellen, a melylyel rendszerint a középosztály szokta magától egy könnyelmű gesztussal elhárítani a feltétlenül szükséges óvintézkedéseket.

1. Tekintsük magunkat valahányan egy egészségügyi csapat katonáinak, akik valamennyien kötelesek vagyunk arra, hogy a közös veszedelemmel szembeszálljunk. Senki se vonja ki magát ebből a komoly kultur-kötelezettségből, mert a disszidensek nem-törődőmségükkel is terjesztik a veszedelmet.

2. Rendszeresen éljünk! Mérsékelt táplálkozás. Kerülése minden excedálásnak. Magyarán: ne lumpoljunk. A szervezet erejét és így ellentállóképességét védjük, ha a veszedelem idején tartózkodunk az éjszakai-zásoktól.

3. Feltétlenül tisztaságra ügyeljünk e napok-

ban még inkább, mint máskor. Kerüljük a folyóvizekben való fürdést és lehetőleg más közös fürdőket is, de akinek módja van benne, az otthon lehetőleg naponta fürdjék. Különösen étkezések előtt kéz- és szájmossa nagyon ajánlatos. Öltünk lehetőleg naponta tiszta fehérneműt.

4. Étrendünkre vigyázzunk. Csak főtt és sült ételmeieket fogyasszunk. Kerülendők a „fölvágottak“, a „hidegvacsorák“, de különösen és feltétlenül kerülendők a nyers gyümölcs, a nyers tej és ennek termékei, a sajtok. A tulságos jóllakottság sem okvetlenül szükséges az ilyen járványos időkben.

5. Gyermekeinkre különösen vigyázzunk. Küldjük őket friss levegőre, de lehetőleg felügyelet mellett, hogy tömegbe ne keveredjenek és tiltott ételeket ne egyenek.

6. Muló rosszullét esetén is okvetlen és azonnal vegyük igénybe orvosunk tanácsát. A titkolódzás ilyen időben úgy a betegre, mint környezetére halálos veszedelem lehet. Ne veszítsük el a fejünket, de gyorsan és erőlyesen intézkedjünk.

7. Tartsuk szemmel mindazokat, akikkel egy házban lakunk. Gyanus körülmények esetén tegyünk jelentést a hatóságnak. Piszkot, szennyet ne tőrjünk a házban. Fertőtlenítést és gondos takarítást követeljünk háztulajdonosainktól. Házanként és családonként kell megvívni a tisztaságnak és a higiénianak ezt a nagyszerű csatáját.

8. Forralt vizet vagy ásványvizet igyunk és a salátafélék, ugorka stb. élvezetétől tartózkodjunk.

9. Ne féljünk a véstől, de ne is kicsinyeljünk.

10. Fertőtlenítő szappanokkal mosakodjunk. Tartsunk kezünk ügyében fertőtlenítő szereket, amelyekkel otthonunkba hazatérve, magunkat és családukat biztonságba helyezhetjük.

11. Kerüljük azokat a házakat, ahol kétségtelen, vagy gyanus megbetegedések fordultak elő. Látogatóba ne járjunk. Sokadal-makat kerüljük.

12. Az alkohol nem óvszer! sőt ellenkezőleg!

Francia tudós a védekezésről.

Az európaszerre fenyegető kolerajárvány ismét aktuálissá teszi Jules Renault professzornak, a francia belügyminisztérium közegészségügyi osztálya főnökének riadóját, amelyet a mindig felületes és gondtalan francia nép is komolyan megfogadott. Ez az általános higiénikus parancs nálunk is nagyon megszívlelésre méltó:

„Együnk főtt ételeket, igyunk forralt italokat — mondja Renault tanár — ez az egyetlen és kizárólagos biztos módja a kolera bacillus elleni védekezésnek. Tudjuk, hogy a kolera bacillusai a szájon keresztül jutnak a szervezetbe. És hogy élve oda ne kerülhessenek, azt csak oly módon akadályozhatjuk meg, ha megfőzzük, megsütjük minden falat ételünket és felforraltjuk minden korty italunkat.

A sört, a bort, a tejet, a vizet, a limonádét mind-mind forraljuk fel mielőtt megisszuk, vagy ha képesek vagyunk rá, igyunk az étkezéshez forró teát, ami nemcsak kitűnő hűsítő, de a szomjuságot legjobban csillapító ital is.

Nyers gyümölcsöt, nyers főzeléket, salátát ne együnk. Megfőve mindez amugy is sokkal egészségesebb, izletesebb.

Még a szájoéblítéshez és fogtisztításhoz is forralt vizet használjunk. Aki ezeket a népre is igen könnyűszerrel elfogadható rendszabályokat betartja, az a legnagyobb biztonságban élhet olyan városban, ahol a kolera bármily intenzíven is pusztít.”

A hamis bankó.

Irta: Karl Escher.

Ercole Broplio kitűnő hangulatban volt. Négy órát töltött el kedvenc vendéglőjében, ahol a világ legpompásabb eledelait ette es egy liter chiantit ivott utána, közben vidáman fecsegvén a pincérrel. Isteni lakoma volt, amilyenben csak a nagy uraknak szokott részük lenni, nem csoda tehát, hogy olyan boldognak érezte magát, mint kivűle senki egész Florenceben!

Szája bal szögletében cigarettával, kalapját szemére huzva, nyalkán és büszken indult hazafelé, bár illett volna, hogy némi lelkiismeretfurdalás rontsa nagy örömet. Egy arra haladó villamoskocsinak első perronjára állva, csakhamar elérte célját, a Visconti villát, ahol ő mint háziszolga volt alkalmazva.

Alig ért a házba, máris hallotta urának türelmetlen csengetését, mely őt hívta. Signor Visconti öreg, de nagyon elegáns, gazdag,

de végtelenül fukar ur, szobájába rendelte inasát.

Ercole úgy tett, mintha nem hallotta volna, hiszen semmi jót nem sejtett és iparkodott hihuzni az időt, de ura üvöltöni kezdte nevét s neki — bár kedve ellenére — de rohanni kellett gazdája szobájába.

Signor Visconti felugrott, hogy inasa belépett.

— Ercole, — kiáltotta — te vén bűnös, mi van veled. Te egy százlírás bankjegyet loptál könyvszekrényemből, te gazember te!

Ercole a vállát vont.

— Én nem uram, — mondta határozottan.

Signor Visconti legénye nadrágzsebére ütött, ahonnan vidáman csengett föl az arany és ezüst pénz csengése.

— Ne hazudj, vén számar — szólt Signor Visconti csendesén. — Úgyis megleszel büntetve. A bankó hamis volt és nincs két centesimo értéke. Az a német ur, aki ma reggel felkeresett, hagyta nálam. A vendéglős, akitől felváltottad, bizonyára észreveszi a pénz

hamis voltát és elküldi a rendőrséget a nyakadra. És akkor majd bezárnak téged és azt te meg is érdemled, vén számar.

Ercole nagyon levert lett e felfedezésre és ahelyett, hogy bocsánatot kért volna, észnél-kül rohant fel-alá a szobában.

— Pazeo io, asino io, idioto io! — kiabálta.

Signor Visconti nevetve nézte:

— És mit fogsz most csinálni?

— Mit tegyek uram?

— Tulajdonképpen lopás vétsége miatt azonnal ki kellene dobnom tégedet, — szólt Signor Visconti, — de mivel te ilyen buta ördög vagy, még egyszer segíték rajtad, ambar nem érdemled. Siess a városba és nézd, hogy visszakapjad azt a százast, mielőtt a vendéglős tuladott volna rajta. Bizonyára szépecskén elköltöttél belőle, érzem a borgözön, mi belőled árad. Ezt a pénzt természetesen visszafizeted, nekem a magadéból. Eredj, hord el magad!

Szó nélkül rohant el Ercole.

A tisztességes kereskedő sulyt fektet arra, hogy a régi hírnevű

ZACHERLINT

kérő vevőinek, ne akasszon megtevesztő surrogatumot a nyakába. Sajnos azonban vannak másféle kereskedők is. Hogy az ilyen csempésésektől, melyek az utóbbi időben megtevesztően hasonló üvegekben előfordulnak, magunkat megóvjuk, ügyeljünk legügyelmesebben „Zacherlin“ névre.

Ezekre a rendszabályokra figyeljünk és a Gondviselés segítségével le fogjuk tudni küzdeni a veszedelmet, a mely reánk tört és nemtörődömségünk esetén elképzelhetetlen mértékben elhatalmasodhatik rajtunk.

Az iskola és a vasút.

Tapolca nagyközség népesedési mozgalmában jelentékeny szerepe van a helybeli vasúti állomás tisztviselői, altisztjei és más alkalmazottai létszáma emelkedésének. Az osztálymérnöki hivattal, a fűtőházfőnökséggel a tapolczai vasútasok száma lényegesen gyarapodott, minek természetes következménye a község más irányú fejlődésében is szembetűnően észrevehető. Lakóházak épültek, a község maga is az osztálymérnökség részére hivatalos helyiséget és lakást építtetett. A község fejlődésével kereskedelmi forgalma is lényegesen emelkedett. A vasútasok számának emelkedésével azonban tetemesen emelkedett a tapolczai iskolák tanulói létszáma is, ami jelen esetben a rom. kath. iskola tanulói számát mintegy 70—80 részben fiú, részben leánytanulóval emeli, ami nem csekély szám, mert hiszen legalább egy tanterem tanköteleseinek maximumán megengedett létszámának felel meg.

Tandiját az iskolában a tanulók nem fizetnek, az összes fizetési kötelezettség csugán az ifjúsági könyvtár javára szedett 50 fillér. Jólehet a törvény törülte az elemi iskolák tandiját, de vajjon méltányos-e, hogy idegenből költözöttek hasonló kedvezményben részesüljenek, mint az állandó illetőséggel bíró polgárok. Nem akarjuk itt a dolog jogi oldalát fejtegetni, azonban akkor, midőn a tapolczai rom. kath. elemi iskolát éppen a tanulók létszámának emelkedése miatt, amiben tetemes része van a vasútasok gyermekei

számának, egy osztálylyal bővíteni kell, a legelfogadhatóbb méltányosság elvén is kérelmezheti az iskolafenntartó, hogy a tervezett új osztály felállítás költségeihez a vasút is hozzájáruljon. Nem kíván az iskolafenntartó nagy áldozatot, de annyit méltán remélhet, hogy egy tanító fizetésének fedezését magára vállalja, — nem nagy kultúrális teher ez azzal szemben, hogy Tapolczán nem csupán az elemi iskolai tanulók, hanem ugyancsak Tapolca nagyközség nagy anyagi áldozatával emelt polg. leány és fiúiskolában nyernekt oktatást a rendes tandijért.

Ezen dolog elintézése, jelenleg időszerű, mert az elemi iskola új tanteremének felállítása és a tanítói állás szervezése most van szőnyegen úgy az iskolaszéknél mint a községnél. A felhozott indokok alapján tehát forduljon a város és az iskolaszék a vasút illetékes hatóságához a felállítandó új osztály segélyezéséhez.

Bizton reméljük, hogy a vasút igazgatósága nem fog a dolog elől ridegen kitérni, mert hisz alkalmazottjainak érdekeiről van szó, de reméljük különösen a vasút új üzletvezetőjének bacsinai Bacsinszky Vladimírnek mindenre kiterjedő jóindulatú támogatását, hogy a kellőleg indokolt kérelem — hathatós közbenjárásával, bizonyára kedvező elintéztést fog nyerni.

Ma a községi képviselőtestület gyűlést tart, melynek egyik tárgya az új tanítói állás szervezése, ezzel egyidejűleg időszerű volna ez ügygel is foglalkozni.

Tapolca jövő éve.

Nemsokára végére érünk a tizenhármass évnél. Mindnyájunk örömeire elérkezik, rövid három hónap múlva, a jobbnak remélt ujesztendő: 1914.

A sok nyomoruságunk között az 1914. évet Tapolca nagyközség jövő évre szóló költségvetése juttatja eszünkbe.

*

A város sokkal gondosabb, mint mi, magánosok. Előre megállapítja, mennyi bevétele számíthat, mennyi kiadása lesz. Felvesz a számadásába előre nem látható bevételek és kiadások címén egy összeget. De az összegezésnél körülbelül ugyanarra az eredményre jut, mint a polgárai. Több a kiadása, mint a bevétele. És ő ép úgy kölcsönből, váltókból, márol-holnapra él, akárcsak mi, szegény polgárok.

A pirostáblás költségvetés lapjait forgatva, képet kapunk, mondjuk úgy: egy nagy vállalat életéről. Nagy összegek, hosszú szám-hasábok tárgyalják a mi dolgainkat. A város egész ügyvitele össze van gyűjtve, hogy a múlt év tapasztalatain megállapíthassák a jövő év képét. Ennyi meg ennyi volt ebből a múlt évben a kiadás vagy bevétel, jövőre ennyit várhatunk belőle. Gyakorlott tudás számítja ki az összegeket, biztos kézzel írva minden tételt a helyére. Politikával, előrelátással élve, állapítja meg az összegeket, hogy egyszer, a mikor kell, azt mondhasssa: én már öt éve gyűjtöttem erre vagy arra a pénzt. Lássátok, itt van.

Nem kicsiny dolog ám, majdnem száz-ezer koronás költségvetést összeállítani úgy, hogy az a követelményeknek megfeleljen. Nem kicsiny dolog ez Tapolczán, hol két áramlat küzd egymással: kik haladni, kik maradni akarnak. Kik minden kiadástól irtóznak, kik nem sajnálnak áldozni akkor, ha az a város fejlődéséért adódik. A két csoport szabta követelményeknek kell a főjegyzőnek megfelelni, nehogy békétlenség, újabb harc gyöngítsen bennünket. Valljuk meg, ez nehéz.

*

Fölkerestük Horváth Jenő főjegyző urat, ki az alábbiakban volt szives egyet-mást közölni a jövő évi költségvetésről.

— Mindenek előtt a pótdadó csak 2 százalékkal lesz magasabb a múlt évinél. Az emelkedést részben a bevételek némely tételeinek csökkenése, részben pedig a kiadások nagyobbodása eredményezi. A vadászati jogot nem sikerült az eddigi 1861 koronáért bérbeadnunk, tekintve a föltételekben kikötött vadkár-megtérítést, csak 803 koronáért tudtuk kiadni. Ellenben a bevételek között emelkedést mutat a kávéházi helyiség bérösszege, mely október hó elsejétől 2250 korona helyett, 2900 koronát jövedelmez. Új bevételi tétel a fűtelep, melynek területét az állam vette bérbe évi 581 koronáért. No meg a végrehajtási költségek címén befolyó összeg is, a múlt évi eredmény alapján, 330 koronával többre, 1537 koronára lett előirányozva.

Signor Visconti meglegedetten dörzsölte kezét. Ez most az egyszer pompásan sikerült. A százlírás hamisnak mondott pénz a legvalódiabb bankjegy volt. Ercole bizonyára azonnal itt lesz vele s akkor ő megmondja neki az igazat, hadd pukkadjon a fickó. És ki fogja dobni, ahogy megérdemli.

Signor Visconti gazdag volt és uzsorás, de magát meglópvá nem szerette látni.

Látta maga előtt Ercole elhült pófáját, mikor megtudta, hogy a bankjegy valódi volt. Hogy fog visszasietni bocsánatot kérni. Ő pedig milyen diadalmasan meséli el a sikerült felültetést barátainak.

De Ercole, a számár, alaposan elrontotta a jó tréfát.

Este fél kilenckor tért vissza olyan diadalmas arccal és tartással, mint ifju Isten Signor Visconti szobájába.

— Nos — kérdezte gazdája — megkaptad?

Ercole igent intett.

— De nehéz sor volt — mondta és meg-

törülte izzadt homlokát. Az „Antico fattore“ vendéglőse ezzel fizetett egy földijének, aki neki húst és baromfit vásárol. Ez pedig Giorgio, aki Fusinában lakik a dómterén. Itt találtam meg egy kávéházban.

— És mit mondtál neki?

— Én? Igen, hogy nincs-e nála hamis százlírás.

— És ő?

— Dühös lett és meg akart verni. Akkor őszintén elmondom neki mindent. És minden vendég és minden arra menő azt mondta a bankjegyre, hogy valódi.

— Ördögök. Ördögök — dörmögte Signor Visconti halkán. — Tisztára ördögi gazemberek!

— Igen — folytatta Ercole és pislogott hozzá — végre is nekem jó, ha a vendéglős az én hamis pénzemet...

— A te pénzedet gazember?

— No igen. Az ön hamis pénzt uram nekiadja Giorgiónak és annál egyszerre valódivá válik.

Signor Visconti türelmetlenül csapott az asztalra.

— Hogy azonban meglegedett legyen és ne nevezhessen többé tolvajnak, gondoskodtam arról, hogy másik hamis bankója legyen önnek. Ime, tessék nézni, itt ezen az oldalon szakasztott százlírás, senkisémet kételkedhetik benne. A másik felén azonban, ez ám a nagy-szerű, rajta áll, hogy mi mindent lehet a Santa Erice áruházában 48 centesiméért venni.

Mosolyogva nyújtotta át gazdájának a rosszúli sikerült „bankócskát.“

— Meg van elégedve velem uram?

Signor Visconti dühöngött. De nem tehetett ezenkívül egyebet, hiszen ő maga mondta a valódi pénzt hamisnak.

— És kié most a pénz, ami zsebedben van gazember? Az a pénz, amit a hamis bankjegyből kaptál vissza?

— Természetesen az enyém; hiszen ön maga mondta uram, hogy bankjegy két centesimit sem ért.

Ez ellen az érv ellen Signor Visconti mit

SZENTMARGITSZIGETI ÜDÍTŐVIZ.

A legkiválóbb szénsavval telített ásványvíz. Mint asztali víz nagyon kellemes, jótékony hatású egészségpótló ital.

Főraktár:
Hoffmann Jakab Fia
ásványvíznagykereskedőnél,
KESZTHELY.

— Meghatva koldusságunktól, belelátva a jövőbe, megjegyzem, ez biztosan több lesz.

— Valószínű, — hangzik a válasz. A bevételek között szerepel, mint új tétel, betegsegélyző visszatérítés címén 100 korona. Ha valamelyik alkalmazottunk beteg, a fizetését megkapja, mert a táppénzt csak később utalják ki. Szóval, mi előre kifizetjük a táppénzt fizetés alakjában és aztán a betegsegélyző pénztár által utólag kiutalt összeg szerepel a költségvetésben, mint visszatérítés. A község bevételeinek összege, előre láthatólag, múlt évi 32026 koronával szemben, 35143 korona lesz.

— És a kiadások?

— Azok szintén elég szépen emelkednek. Múlt évben 84807 korona volt. Előirányoztunk 92322 koronát. Így körülbelül 57179 korona fedezetlen kiadásunk volna. De tartunk sort.

— A kiadások, tisztí fizetések rovatánál kis emelkedés van. Az irnoktartási díjakat emeltük fel már régebbi határozatok alapján, mert bizony 600 koronáért ma már nem kapni irnokot.

— A tanügyi kiadásoknál a polgári leányiskola segélyezésére, illetve beruházásra, felvettünk 3000 koronát. Az állam és a község között kötött szerződés értelmében 5 évig még a jelenlegi bérhelyiségben lesz az iskola. Öt év után pedig, a miniszterium által jóváhagyott terv és költségvetés alapján, a községnek kell új helyiségről, saját költségén, legalább 1200 m²-es területű belterületen, gondoskodnia. Már most a jelzett 3000 korona olyképp lesz felhasználva, hogy abból fizetjük az iskolahelyiség bérletét és az időközi felszereléseket, amelyeket az iskola gondnoksága, elszámolás kötelezettsége mellett, teljesít. A fennmaradó összeg pedig gyümölcsözőleg fog kezelteni és a végleges felszerelésre fordítani.

*

— Hogy miért kell nekünk a polgári fiúiskola hitoktatásáért 400 koronát fizetnünk? erre más oldalról a következő információt sikerült megtudni:

— A felsőnépiskola átvétele, 1896-ban szerződés alapján történt. És ebben a szerződésben a többek között ezek állnak: Köteles a község a felsőnépiskola összes felszerelését átadni, az iskola teljes és kifogástalan felszereléséről saját költségén gondoskodni. Köteles a nagyközség, a jelenlegi épületet a polgári fiúiskola negyedik osztályának létesítésekor, a hat osztályú polgári iskola összes helyiségeinek befogadására, alkalmas módon, a kívánalmaknak

sem tehetett, ha csak nem akarta magát balmálni.

Takarodj a pokolba — kiáltott vörösré gyult arccal. — Menj a pokolba, mert nem török tolvajt házamnál.

— De Signor kérem, — méltatlankodott az inas ártatlansága tudatában — hogyan jövök ahhoz, hogy tolvajnak nevezzen egy hamis bankóért, amelynek két centesimi értéke sem volt. Hiszen hoztam helyette másikat. . .

— Takarodj! . . .

Ercole büszkére emelt fővel indult kifelé és odakünn tütyürészve végezte munkáját.

Signor Visconti pedig száz lirája fölé még egy jó tréfát is vesztett, amit más esetben dícserekedve mondott volna el barátainak.

Gondolatok.

Tisztességes ember — ha véletlenül nagyot hazudott — iparkodik az eseményeket ehhez igazítani.

Kivánd, hogy minden vágyad teljesüljön s ha sikerül, megismered a poklot még itt a földön.

Ki a gyönyörök poharát mohón üríti fenéig, nem kerülheti ki, hogy ugyanazt ne tegye a keserűség serlegével is.

megfelelően, egy általam előzetes jóváhagyott terv és költségvetés alapján, a saját költségére kibővíteni és felépíteni. Köteles ezenkívül évi 700 forinttal hozzá járulni az állami polgári fiúiskola fenntartási költségeihez, mely összegből évenként 500 forint a latinnyelv oktatására és a fennmaradó 200 forint pedig, a tanáraik és növendékeik számaránya alapján, lehetőleg a róm. kath. és izr. hitoktatásra fog fordítani.

— Tehát e kiadást egy kétoldalu szerződés alapján állítottuk be a költségvetésbe és mint ilyen, nem lehet nem megfizetni.

— Nem lenne-e időszerű gondolkodni komolyan arról, hogy az összes tapolczai iskolák fokozatosan állami kezelésbe vétetnének?!

— ?

*

— A kiadások többi címleténél is van több-kevesebb emelkedés. Egy rendőr lakbérére vettünk fel 100 koronát, a többi természetben kap lakást.

— Elég szépen áldoz a község kultúrális célra, egész hosszú helyet foglalnak el az egyletek, lapok.

— Tízennégy lapot járattunk. Jótékony intézményeket évenként 150 koronával támogatunk.

— Soknak nem sok, de többre nem is igen kerülhet, mikor annyi más kiadás és adósság van.

— Adósság már nem olyan igen nagyon sok. 215.000 koronát vettünk föl összesen, de ez már jól lepadt. 125.000 koronát vettünk föl, annak idején, a polgári fiúiskola építésére és a vasúti részvényekre. Ez az ugynevezett régi kölcsön, melynek évi törlesztése 6228 korona. Azután kölcsönt vettünk fel az osztálymérnökségi épületre és a vasúti vendéglőre, de ezek szépen jövődolmeznak a városnak. És 1908-ban, a nagy tüzvészkor, 10.000 korona kamatmentes kölcsönt kaptunk 10 évi visszafizetésre, erre szerepel az 1000 koronás inség-kölcsön. Ezeknek kívül van az ugynevezett nyílt kölcsön.

— Váltóadóssága a városnak?

— Igen. A városnak nincs mindig, nagyon gyakran, pénze és akkor váltóra vesz fel. Az idén például már 4 váltónk van 8200 korona összegben.

— Szóval ráismerhetünk önmagunkra.

— A különfélék rovatában előirányzott 3000 korona utcavilágítási költség, reméljük az új szerződés következtében, eme tétel a község előnyére már a jövő 1915. évi költségvetésben már módosul.

— A tűzoltói kiadásokra volna szerény megjegyzésem. Nem-e lehetne felszerelés beszerzésére, fejlesztésére egy kis összeget fordítani?

— Ez igazán a képviselőtestülettől függ. Azt hiszem nem lesz akadály.

— Jóformán csak 2 használható fecskendőjük van. Talán akad képviselő, ki magáévá teszi e szerény indítványt.

— Az utcák rendezésére ismét 2500 koronát irányoztunk elő. Ennyire szükségünk van, ha be akarjuk tartani a városszabályozási tervet.

— Jó vállalatai is vannak a városnak. A hatósági husszékért 156 korona bért fizet és ez 25 koronát jövődolmezt.

— Ezen nem lehet változtatni, míg új vágóhid nem lesz. Akkor megszűnik e tétel.

— Új tétel a közegészségügyi kiadások címén a költségvetésben 300 korona, kútki ásására 1000 korona. És a vasúti út fenntartási költségeiből egy harmad részt, 300 koronát is nekünk kell fedezni. A másik két harmadot a megye és a vasut fizeti. Ezek volnának nagyobbára, az emelkedő és új tételek, melyek a költségvetésben számot tesznek, a pótdót emelik.

— A 2% pótdótelkedés igazán nem sok; hogy jól gazdálkodnak a kevés jövődollemmel és sok kiadással, azt el kell ismerni.

— Máshól nem 65, hanem 120% a pótdó. És még Tapolczán nincs leelőadó,

tanügyi kiadás, nem kell fát vinni az iskolába a gyerekeknek; a község nem fizet fogyasztási adót és sok-sok ilyen tételt lehetne még elsorolni.

— Mondhatjuk, boldogok lehetünk, hogy 65% pótdóért urasan élünk: van közvilágításunk, iskoláink, meg még sok minden.

*

Megköszönve a szíves felvilágosítást, ámentünk Németh Jenő adóügyi jegyző úrhoz, megkérdezendő, hogy mennyi adót is fizet Tapolczai lakossága?

— 1913-ban az összes állami adó, a kereseti adó és jövődolmi adó kivételével, 103,382 korona 72 fillér, ebből községi pótdóalap 90,999 korona 46 fillér, melyből adómentes (a község ingatlanai) 3216 korona 06 fillér, így marad pótdó alapul 96783 korona 40 fillér.

Közvetlen adófizetők, kik 200 koronánál több állami adót fizetnek, mondhatjuk, legnagyobbbrészt kereskedők 74,200 korona és 12 fillér adót fizetnek, amit ha levonunk a 103,382 korona 72 fillérből, megkapjuk a földművelő polgárság adózásának összegét, 29,182 korona 60 fillért. Tehát igazság, ha azt mondjuk, hogy Tapolczán a kereskedők fizetik a pótdót 75%-át.

Ennyi az adóról.

*

A képviselőtestület mai ülésén szerepel a város költségvetése. És valószínű, nem lesznek oly szenvedélyes harcok a költségvetés tárgyalásánál, mint mondjuk az országgyűlésen szoktak lenni. Itt nagyon kis dolgokról van szó. Egy kis csomó ember ügyéről, kik elégedelnek és el-elhatároznak egy-egy lépést, amit a haladásért tesznek — hitelbe.

*

Nem kell féltetni, a féltőknek, a várost nagyobb lépéstől, mert mint mondtuk, a két áramlat között halad a középső, a mérséklet útján és im a két százalékról, még nem kell vést kiáltani!

Épülő kórházunkról. Már régebben hoztuk épülő kórházunk alaprajzait. Jelen alkalommal az egész telek vázlatrajzát hozzuk az épületek elhelyezésével és a készítenő parkirozás és fásítás tervezetével. — Ez szerint az elhelyezés pavilonrendszerű lesz. A főépület majdnem a telek közepén nyer elhelyezést. Ettől északra jobbról a hullaház, balról pedig a ragályos betegek elhelyezésére szolgáló épület van; ezek között följebb pedig a jégverem. — Az épületek között levő terület részben gypágyakul, részben pedig bokrok, cserjék helyéül szolgál; a főútak mentén magas törzsű lombos fákat ültetünk. A főépület alatt levő gypágyak részben szőnyegágyi növényekkel, részben fenyőcsoportokkal lesznek beültetve. A gypágyak között széles sétautak vezetnek. E terv keresztülvitelével kórházunk barátságos, egészséges környezetet is nyer. A rajzlapunk hatodik oldalán látható.

Egyről-másról.

Olcso az élet. A héten bizony nem sokra becsülték. Ábrahám-hegyen is olcsón elkötyavetyélték, Révfülöpön is alkudoztak rajta. Csodálatos, az emberek mily kevésre becsülik. Oly egykönnyen eldobják maguktól, oly egykönnyen elveszik mástól, mintha csak egy kupica pálinkáról volna szó. Pálinkáról, arról a fölséges italról, mely az élet igazi örömeit adja — nekik; és az életet veszi el — tőlük. Pálinka az életük. Abból a pohárkából csillog az egész életöröm feljűk. A szív, a lélek, a test összes gyönyörei: a boldogság. Pedig sok szükséges ahhoz, hogy boldogok legyünk, mert az ember soha nem kevésbé elég önmagának, mint a pálinka örömei közt. Pálinkás embernek szűk a világ. Pálinka hajtja, az minden tettének rugója. Mindent azon keresztül néz, mindent avval mér. Nem ismeri az élet értékét, csak a pálinkáét. Az élet csak annyit ér neki, amennyi pálinkát tud nyújtani. Ha elveszik szájáról a pálinkásüveget: elvették életét. Pálinkáért még becsüli valamire az életet, de anélkül tartalmatlan neki. Nem ismeri az élet tartalmát, nem tudja, hogy az élet a bölcsőtől a sírig kívánságokból és reményekből, törekvésekből és, sajnos, csalódásokból és szenvedésekből áll. Józan életű ember is sokszor, csapások idején, elveszti életkedvét: megunja a sok terhet cipelni. Pálinkás embernek az egész gondolkodása a pálinkára irányul. Azért el, azért gyilkol. Agyonveri a feleségét, mert nem akarja engedni élni: pálinkát inni. Gyilkos lesz. Öngyilkos lesz, mert egy pillanatra fölébred benne az öntudat: látja borzasztó tettet, mert látja, hogy többé nincs mit jót várnia. Öngyilkos lesz, mint kinek nincs több vágya, reménye, kívánsága, mint ki nem várhat semmi örömet a holnaptól: ettől.

Az ábrahám-i szőlőhegyen másról sem beszélnek. A hűvös estéken összebujnak az öregasszonyok és tárgyalják szegény Szókéék sorsát. De nem sokáig. Elfelejtik. Ott a hegyen olyan hamar felejtene, olyan hamar elfelejtik a — mementót.

Mese. Történt egyszer, valahol messze, tul a nagy operencián, egy szép nagy ország kis városában... Gazdag, nagyon gazdag embernek volt egy régi háza. Egy régi háza, melyiket úgy örökölt. Az edesapja hagyta rá. Az ember gazdag volt. Boldog is lehetett volna, de gazdag volt. És aki gazdag, az még mindig gazdagabb akar lenni. Az még jobban szereti a pénzt, mint a szegény ember, ki sohasem kíván többet, mint a gazdag. Pedig ennek már vannak százezrei, nem kellene több neki; a szegényembernek nincs semmije és még sem kíván százezreket. Hát ennek a gazdag embernek, mint mondtam, volt egy régi háza. De nem tetszett neki se a ház, se a kis város. De nem tetszett neki se a ház, se a kis város, se az emberek. Pedig minden egyforma az egész nagy világon. Mindenütt élnek emberek és mindenhol jól érzik magukat. A házat nem lehetett elvinni, az oda volt építve a földbe. Hát a házat itt hagyta idegen embereknek, hogy csináljanak a kis ablakok helyett nagy ajtókat, úgy mint egy nagy-nagy városban látta. Aztán majd sok pénzért kiveszik árendába a kereskedők. És csináltak nagy ajtókat. A ház nem szólt semmit, csak bedőlt a plafónja. Megcsinálták azt is, de mire elkészültek, le-

kellett szedniök a ház tetejét, mert az is beszakadt volna. A régi ház porrá omlása nagy port vert föl. Az egész nagy utca tele volt porral és az emberek nem mertek semmit ellene tenni, mert gyávák voltak. Csak nyeltek a nagy port. Ilyen gyávák az emberek, úgy félnek a pénz hatalmától. A gazdag embernek szabad a más orra előtt eklendezni, mert nincs senki, de senki abban a városban, ki meg merné mondani az igazat.

De azért a ház mégis összedőlt. Ujra kellett egészen építeni. Amitek van becsüljétek meg. A régiből ne akarjatok erőszakkal is ujat csinálni. Mert ha a régi ház alól kihuztok egyetlen-egy gerendát, az összedől.

Szelid kis tükrök. Omnibusz jár néhány napja Tapolczán. A vasúthoz ki, a vasúthoz be. Egy szegény, nehéz kórral küzdő ember, vállalkozása. Kitervezte, hogy Tapolczán az 1 korona 20 filléres viteldijak mellett ő is meg tud élni. Számadásba vett minden tételt: lovat, patkót, kocsit, meg a többit. Számadásba vette az embereket, kik majd nem sajnálnak 30 fillért a saját kényelmükért. De im a cirkulusba beleszólnak a tapolczai bérkocsitulajdonosok: közös falragaszon tudatják a n. é. közönséggel, hogy ezentul ők is bárkit kivisznek 30 fillérért az állomásra, vagy behoznak a városba. Értsék meg jól, 30 fillérért, 15 krajcárért! Ne gondold kedves közönség, hogy te vagy a nagy érdemű, hogy a te kedvedért történt eme előzékenység! Nem, egy percig se gondolj erre! Az omnibusz a nagy érdem, hogy azt megfojtsák, azért szálltak le a magas bakról: 120 fillérről. — Hátatlan dolog embereknek tükröt mutatni: nézzetek bele, lássátok meg csunyaságtokat! Hátatlan, ha a tükrök hü képet mutat. Nem mond hazug bókokat, csak mint egy néma üvegdarab, visszaadja a maga ráncosságával az ember arcát. — Szolid kereskedő számvetés alapján szabja meg az árakat. Ha konkurrens is jön, akkor sem szállítja le áru értékét. De nem is emeli aztán fel, ha a konkurrens az olcsósága következtében megbukik. Ha szolid a kereskedő. — És leszállítják 120 fillérről 30 fillérré a munkájuk értékét. Amiért még tegnap volt szívük koronákat kérni, ma azt fillérekért adják! Talan olcsóbb lett a zab, a patkolás, a széna, az árenda, a kocsi, a kocsis, a ló, meg tudja lsten mi minden, amivel eddig éppen a bérük emelkedését szokták megindokolni?! Nem, nem lett olcsóbb egyik sem. Ők egyszerűen csak leszállították az árakat, mert úgy találták, hogy a munkájuk nem ért annyit. Mikor egy másik ember: az omnibusz ép azért az utért 30 fillért kér! Nem lesz az mindig így, ha alkalom lesz, ismét többre értékelik szolgálatukat. Ők csak élni akarnak és mást élni — nem hagyni.

Egy szegény, beteges embernek jön egy ideája, mert ő is azon gondolkodik, hogy hogyan tudna megélni annyi egészséges, erős ember között. De a kenyér harcaiban nem a szív parancsol. Maga a kenyér. Majd együtt kiáltják: mein' Herren, nur 30 Heller, — tessék beszállni!

Az izr. hitközség érdekelt tagjait ezenel értesítjük, hogy a templomi ülések minden vasárnap d. e. fél 11-től fél 12-ig d. u. 4—6-ig adatnak bérbe. Az ünnepeket megelőző héten a bérbeadás minden nap d. u. 2—4-ig történik.

A templomi gondnokság.

HIREK.

Küldöttség a főispánnál. A folyó hó 9-én tartott vármegyei gyűlés alkalmával tisztelgett a tapolczai küldöttség dr. Balás Béla zalavármegye főispánjánál, hogy megköszönje a tapolczai kórház javára adományozott negyvenötezer korona államsegély kieszközlését. A küldöttség tagjai voltak: dr. Deák Jenő, Glazer Sándor, Horváth Jenő főjegyző, Karácsony Kálmán főszolgabíró és Marton Rezső. A küldöttség szónoka Glazer Sándor volt, ki megköszönte, hogy Ó Méltósága közbenjárásával Tapolcza nagyközség a kórház javára 45 ezer korona államsegélyt nyert. A főispán igen szívélyesen fogadta a küldöttséget és örömeinek adott kifejezést, hogy haladó községünk részére sikerült a kormánytól a segélyt kieszközölni és egyuttal jelzi, hogy mindenkor kész örömeire szolgál, ha Tapolcza nagyközség alkalmat ad javára munkálkodhatnia. Biztosította a küldöttséget további jóindulatáról. Ó Méltósága ezután a küldöttség minden tagjával szívélyesen beszélgetett. Itt meg kell jegyeznünk, hogy éppen azok a megyebizottsági tagok, akik oly annyira óhajtották a tisztséget, e községünkre fontos ügyben sem hoztak annyi áldozatot, hogy bementek volna Zalaezerszegré és a küldöttséghez csatlakoztak volna.

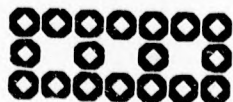
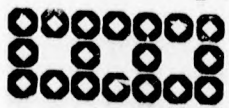
A tapolczai állami polgári fiú- és leányiskola gondnoksága. Kultúrális esemény-számba vehetjük, hogy a folyó tanév a tapolczai polg. leányiskolában már mint állami iskolában nyílt meg, amivel a szülők tetemes anyagi áldozattól szabadultak meg, mert az eddigi nagy tandíj helyett, jóval kevesebbet kell a szülőknek e célra áldozni. Mint állami iskola az adminisztrációs ügyek vezetésére gondnokságot rendel a törvény. Minthogy Tapolczán most már két polgári iskola van, e két iskola közös adminisztrálására a mult héten nevezte ki dr. Balás Béla Zalavármegye főispánja a gondnokságot. A gondnokság tagjai a következők. Elnök: Ley József prépost-plébános, alelnök: Glazer Sándor, fiúiskolai gondnok: Téts Károly, leányiskolai gondnok: Bischoff Ilona polg. leányiskolai igazgató, gondnoksági jegyző: Kollányi Ödön polg. iskolai igazgató. Gondnoksági tagok: dr. Fischer Gyula, dr. Hoffmann László, Horváth Jenő, dr. Kaszás Károly, dr. Klein Gyula, dr. Lőke Mór, Marton Gyula, Szücs Jenő, Tus Antal és Weiler Kálmán.

Kinevezés. Gyenes Lajos okleveles közepiskolai rajztanárt, szép reményekre jogosító, tehetséges fiatal festőművész földinket, a budapesti Bulyovszky-utcai főreáliskolához rajztanárul kinevezték s így alkalmá nyílik a fővárosban művészi tehetségének továbbképzésére.

Községi gyűlés. Tapolcza nagyközség képviselőtestülete — ma — szeptember hó 14-én, délelőtt 11 órakor, gyűlést tart a következő tárgysorozattal: 1. Mult ülés jegyzőkönyvének felolvasása. 2. Illetőségi ügyek. 3. Mogyorósetető tulajdonjogának rendezési ügye. 4. Kórházépítési bizottság jelentése a pótmunkákról és az építési szerződés megkötése; szakértő díjának megállapítása, építés megkezdésének bejelentése miniszteriumhoz; bizottsági tagok főispánál. 5. Husvizsgáló kérelme fizetés javításért. 6. Tanító állás szervezése. 7. Megyei távbeszélő kiépítéséhez hozzájárulás. 8. 1914. évi költségvetés. 9. Fogyasztási adó bérbeviteléről jelentés.

MEGÉRKEZTEK AZ ŐSZI ÉS TÉLI DIVATUJJDONSÁGOK KARDOS NAGYÁRUHÁZÁBA TAPOLCZA, FŐTÉR.

Berlini és párisi modellek női és gyermek felöltökből. Pongyolák, blouseok, kiváló, finom
kosztüm és ruhakelmék, flanell, bársony és parketok.
Teljes menyasszonyi kelengyék a legfinomabb kivitelben.

Ki akar vasutas lenni? A magyar királyi államvasutak zágrábi üzletvezetőségének területén több raktárnok, állomás-felügyelő és szertárnok jelölt állás betöltendő. — Ezen állásokra az intézet oly egyéneket alkalmazhat, kik magyar állampolgárok és a magyar nyelvet bírják, 18 életévüket betöltötték, de 35 évnél nem idősebbek, szellemileg és testileg épek és vasuti szolgálatra alkalmasak, büntetlen előéletűek és a középiskolának illetve ezzel egyenrangú szakiskolának negyedik osztályát sikerrel elvégezték. A kezdő napibér 2 korona esetleg 2 korona 40 fillér. Azok, kik tényleges katonai szolgálatuknak eleget tettek, vagy a hadkötelezettség alól felmentettek, ha az álláshoz szükséges gyakorlati szakismereteket megszerezték, illetve az előírt szakvizsgákat letették, 1200 kor. évi fizetéssel és megfelelő lakáspénzzel fognak az üresen álló helyek számához képest végleges minőségben kineveztetni. Akik tehát ezen állások valamelyikét elnyerni óhajtják erre irányuló kérvényüket a felsorolt feltételeket igazoló okmányokkal együtt a zágrábi üzletvezetőségnek küldjék be.

Csonk képződési és fogzási nehézségeket nem szenved át az a csecsemő, kinél az elválasztás pillanatától kezdve a Phosphatine Faliere-t használják tápszer gyanánt. Ma már minden gondos anya egyetlen óhajta gyermekeit az elválasztás idejétől kezdve csak a világhírű kitűnő gyermektápszerrel etetni, mert a Phosphatine Faliere nagyon könnyen emészthető, igen kellemes ízű, 1 doboz 3 korona 80 fillér minden gyógytárban.

Új intézmény a fővárosban. Budapesten a Metropol-szálló mellett levő Miksa-utcában érdekes pensió nyílt meg; olyan, amilyent külföldön különösen Londonban és Párisban szoktak nyitni. Az egész ház pensió, áll 40 szobából és azt a célt szolgálja, hogy a vidékről felutazó ur családok a fővárosi viszonyoknak nemismeréséből származó sok és felesleges kiadásoktól megkíméltesse és a pensióban otthonosan érezzék magukat. A vendégeknek kívánatra kedvenc ételeiket készíttik el, tanácsokat adnak olcsó bevásárlási forrásokra és kirándulásokra nézve; a színházak és szórakozóhelyekre kedvezményes jegyekkel szolgálnak, azoknak is a kik csak egy vagy két napra szállnak meg. **Viktória pensió**nak hívják, szolid urihely, Miksa-utca 9 szám alatt, ahol jóízűen lehet étkezni és kitűnően aludni.

Két polgármester jelölt Nagykanizsán. Mult számunkban említettük, hogy a Nagykanizsán megüresedett polgármesteri székbe dr. Sabján Gyula jelenlegi főjegyzőt jelölték. Újabbban a város polgárának egy része dr. Tamás János otthelyi ügyvédet jelölte, aki a jelöltséget elfogadta, s így most két pártra szakadt a választók tábora, hihetőleg azonban dr. Sabján Gyula főjegyzőt fogják megválasztani. A küzdelem természetesen mind a két párton rendkívül erős, amelyeknek szószólói a Nagykanizsán megjelenő két napilap.

Osztokodnak. Csonka János, Horváth Gyula sógorával, valami osztokodáson összeveszttek, folyó hó 9-én, Révfülöpön. Már osztokodáson hogyne vesznének össze! Mikor mindegyik be akarja csapni a másikat, mikor nincs rokon, testvér, sógor, hanem csak ember, ki meg akarja rövidíteni a másikat, ember ki nem engedí jussát.

Szó szavat ért, fenyegetés-fenyegetést, ütleg-ütletet. De Horváth meghátrál, elszalad a szőlőke. Csonka utána, kétesövű, megtöltött vadászpuskával. Irtóztató hajsza, vadászat kezdődik a sűrű, lombos szőlőben. Horváth el-el tűnik a védő lombok közé. Nem kerül puskavégre.

Közben az asszony, Csonka felesége is részt vesz az osztokodási hajtóvadászon. Már rég rosszul élt az urával. Csonka mindig hajszolta az örökségért. Gyűlölte az asszonyt a testvéreért, Horváthért.

A feldühödött ember most szembe került a feleségével, a gyűlölttel. Bosszuját nem tudta sógorán kitölteni, az elszaladt. Puskát

emel az asszonyára, csak azért, mert annak testvére.

Az asszony összeesett. Az őrjöngő ember újra töltött.

E pillanatban érkeztek oda az arra cirkáló csendőrök, kik figyelmessé lettek a kiabálásra, lövöldözésre. A súlyosan megsebesült asszonyt megmentették a biztos haláltól. Az izákos Csonkát pedig átadták az ügyészségnek.

A szegény asszony csak mondogatta: mindig mondtam neki, ne igyék. De hiába volt, csak még én szenvedtem, még engem akart agyon verni, valahányszor figyelmeztettem. Most itt van!

Iskolai beiratások eredménye Tapolczán. A *tapolczai áll. polg. fiúiskolába* 128 tanuló iratkozott be. Tavaly az év elején 138 tanuló iratkozott be, tehát a létszám tizzel csökkent. A 128 tanuló közül az I. osztályba 40, a II-ba 32, a III-ba 30 és a IV-be 26 jár. A 128 fiú közül 59-nek szület Tapolczán laknak. A vidéki tanulók száma 69. Ezek közül Tapolczán lakik 29, a többi 40 pedig vonaton, kocsin, gyalog jár be az iskolába. Tavaly 46 vidéki tanuló lakott Tapolczán és 27 járt be. Ugy látszik a rossz gazdasági év a tanulók létszámára, az itt lakók és bejárók számának alakulására is hatással van.

A *tapolczai állami polg. leányiskolába* beiratkozott összesen 116 tanuló, akik osztályonként a következőképen oszlanak meg. Beiratkozott az I. osztályba 35, a II. osztályba 27, a III. osztályba 24 és a IV. osztályba 30 tanuló. — A *róm. kath. elemi fiúiskola* I. osztályába 88, a II. osztályba 73, a III. osztályba 57, és az egy tanteremben lévő IV., V. és VI. osztályba 70, összesen tehát 288 tanuló. — A *róm. kath. elemi leányiskola* I. osztályába 81, a II. osztályba 65, a III. osztályba 67, a IV. osztályba 49 és az V. és VI. osztályba 30, összesen 292 tanuló. — Az *izr. elemi iskola* három tantermében elhelyezett hat osztályú fiú és leánytanulók összes száma 75 tanuló. A tapolczai elemi és polgári iskolák tanulóinak száma összesen 899 tanuló. Van ezeken kívül mintegy 120 iparostanuló, 160 gazd. ism. iskolai tanuló, tehát Tapolcza lakosságának majdnem egy hatod része, sőt ha az óvóba járó mintegy 200 kisedet is hozzá vesszük úgy, majdnem egy ötöde a lakosságnak iskolába jár.

Kézimunka (szakszerű) magántanítást vállal délutáni szabad óráiban: 2—4 ig. *Pollák Ilona* az izr. iskola okl. szaktanítóje.

Új távbeszélőállomások. Balatonszentgyörgy somogyvármegyei, és Szepezd zalavármegyei községekben újonnan létesített balatonszentgyörgyi távbeszélő központok I. hó 11-én megnyiták és egyuttal bevonattak a belföldi helyközi távbeszélő forgalomba. A szepezdi távbeszélő központ állami- és magán-táviratokat is kezel.

A zalamegyei tanítók közgyűlése. A Zalamegyei Általános Tanító-testület folyó hó 6-án tartotta rendes évi közgyűlését Zalaegerszegen. A várost, a polgármester betegsége miatt, Fülöp József főjegyző képviselte.

A zalamegyei tanítók most jelentek meg először Szirmai Miksa kir. tanfelügyelő előtt, akit megjelenésekor zajos ovációkban részesítettek. A szeretet megnyilatkozása volt ez, az iránt a férfi iránt, akiről már tudták, hogy igaz-érig tanítóbarát, aki a kötelesség teljesítését elvárja minden tanítótól, de egyébként igazságos és nevésszívű előjáró.

A gyűlés egyébként magas nívón állt, a mint az mindig történni szokott, amióta Szalay Sándor állítja össze a tárgysorozatot. Több mint 200 tanító gyűlt össze e napon Egerszegen. Szalay Sándor szívéhez szóló beszédben üdvözölte a tanítókat, kik megjelentek. Az embertökeletes munkájához két mozzanatot említett fel, mely e gyűlést a többtől megkülönbözteti: a nagyszívű kulturapostol, báró Eötvös József születésének 100 éves évfordulóját és az egyesület fennállásának 40 éves határkövét. Simon Lajos, az Országos Tanítószövetség főtitkára fejtette ki azután a szövetség programját tetszéstől kísérve, melyben benne van a tanítók fizetési sémájának orvoslása és a nyugdíj-revizio is. Ekkor érkezett Szirmai Miksa tanfelügyelő, kit szünni nem akaró éljenzéssel fogadott a

tanítószövetség. Szalai elnök üdvözlő szavaira a tanfelügyelő felelt és beszédével még jobban magához vonzotta a tanítók lelkét.

Szalai Sámuel egerszegi tanító olvasott fel néhai dr. Ruzsicska tanfelügyelőről egy emlékezést, melyet Szalai elnök irt ez alkalomra. Nagy hatást ért el Brauner Lajos csáktornyai igazgató a modern iskoláról előadott tanulmányával. Majd Hackl Napoleon Lajos az ének- és zeneoktatás országos felügyelője tartott nagyon érdekes előadást az okszerű énektanításról. Végül pedig Hüll Cecília ovónő a kisedovónók egyesületi szervekedéséről értekezett. A szervezkedés csakugyan megtörtént és mint szakosztály illeszkedik bele a zalamegyei ált. tanítótestület kebelébe. Elnökül Hüll Ceciliát választották meg.

A folyó ügyek során elők bejelentette, hogy Banekovich János az egyesület pénztárosi állásáról lemondott; helyébe Szabó István nagykanizsai igazgatót, az így megüresedett második jegyzői tisztségre pedig Nagy Lajos állami tanítót választották meg.

A közgyűlést a Szózzal zárták be.

Új napilap Nagykanizsán. Folyó hó 8-án Nagykanizsán „Zalai Hirlap” címen társadalmi és közgazdasági új napilap indult meg. Lapvezér dr. Hajdú Gyula ügyvéd, felelős szerkesztő dr. Bród Tivadar ügyvéd, szerkesztők: Kanizsa István és Keleti Ármánd.

Bűn és bűnhődés. Szőke Samu és felesége, Berta Zsófi, ábrahámhegyi lakosok folyó hó 9-én a szőlőben dolgoztak. Az asszony az urának panaszkodott, hogy rosszul érzi magát, felmegy a lakásba és lefekszik. Alig hogy az asszony elment, utána ment az ura is, Szőke Samu. Bizony jó sokaig egyikük sem mutatkozott, ami a munkásoknak is feltűnt. Fölmentek a lakásba, hogy hát miért is nem jönnek dolgozni az öregek. A lakás ajtója be volt zárva. Benéztek az ablakon. Kisérteties, megdöbbenő látvány tárult elbök. A homályban egy embert láttak a mestergerendáról lelőgni. Kutatva tovább, benéztek a konyhaablakon: a földön elterülve az asszonyt látták. Szörnyű véres tragédia folyt le az ábrahámhegyi pince zárt ajtója mögött. Szőke, mikor fölment a felesége után, bezárta az ajtót. Nagy, favágófejével agyonverte a feleséget, majd bűnhődve bűnéért, felakasztotta magát a szoba mestergerendájára. Hogy mi okból követte el Szőke a kettős gyilkosságot, azt határozottan nem tudni. Szőket izákos embernek ismerték. Izákos ember mindenre képes. Öntudatát, gondolkodó képességét elveszti és ily borzalmas életsorsnak lesz okozója, szereplője... Az ábrahámhegyi pince mellett suttogva mennek el az emberek. Egyik ezt, a másik azt meséli... Földre néző emberek haladnak asszonyaik mellett. Figyelmeztető szavak hallatszanak: ez is sok pálinkát ivott, mint te!

„A dinnye termesztése” cím alatt a m. kir. földművelésügyi miniszter tanulságos füzetet adott ki, ennek az elterjedt gyümölcsnek okszerű és helyes tenyésztéséről. A füzetet Németh József állami főkertész írta, bő utmutatást nyújt a dinnyetenyésztés elsajátítására. A füzet Birkás Gáspár tapolczai állami főkertésznél ingyen kapható.

A vármegye közgyűlése. Szürke közgyűlés. A széksorok között alig foglalt szótóven bizottsági tag helyet. A főispán megnyitja a közgyűlést. Üdvözlő a megjelenteket. Ezután az alispáni jelentésre kerül a sor. Bosnyák Géza országgyűlési képviselő szól hozzá a jelentéshez. Felvilágosításokat kér a veszettségre és az állatlétszám csökkenésére vonatkozólag. Az alispán felvilágosítása után a megyegyűlés egy veszettségi — bizottságot küld ki, az alispán jelentést pedig tudomásul veszi. A közgyűlés legérdekesebbnek ígérkező tárgya gróf Tisza István m. kir. miniszterelnök leirata a m. kir. kormány kinevezése tárgyában és ezzel kapcsolatban báró Harkányi János kereskedelemügyi, báró Ghillányi Imre földművelésügyi, Sándor János belügyi m. kir. miniszterek leiratai kinevezetésük, végül gróf Serényi Béla földművelésügyi m. kir. miniszter leirata felmentése tárgyában, — volt. Az állandó választmány előterjesztése alapján a leiratoikat egyhangulag tudomásul vették. Egy csomó átirat kerül aztán tárgyalás alá. Pártoló felirattal támogatják: Hevesvármegye átiratát a dalmát műborok behozatala tárgyá-

ban. Komárommegye átiratát a bortermelők által saját szükségletükre fentartott boroknak a borfogyasztási adóktól leendő mentesítése tárgyában. — Temesmegye átirata sertésvész és baromfivész elleni vérsavónak államsegélyként leendő kiosztása tárgyában. — Zombor sz. kir. város átirata a honiipar támogatása tárgyában. — Tolnamegye átirata a mezőgazdasági és technikai irányu 7. osztályu polgári iskola megalakítása tárgyában. Nógrádmegye átiratát a személyjogu gyógyszer-tári intézmény létesítése érdekében az 1876. évi 14. törvénycikk módosítása tárgyában. Végül Komárommegye átiratát az iskolamulasztásnak kihágassá leendő minősítése tárgyában. Azonban egyszerűen tudomásul veszik Hajdumegye átiratát a címeknek, rangoknak, rendjeleknek és kitüntetéseknek törvényhozási uton leendő eltörlése tárgyában és Arad átiratát az ipari és keskedelmi alkalmazottaknak baleset, betegség esetére való biztosításáról szóló 1907:19 t.-cikk módosítása tárgyában. A tárgysorozat további adminisztratív jellegű pontjait minden vita nélkül tárgyalták.

A szeptetneki bucsú. A múlt vasárnap bucsú volt Szeptetneken. Mint ilyenkor szokás a korcsmában több borozó társaság volt. Bartal László huszonnégy éves kiskanizsai kőmives legény szöváltásba elegyedett Németh István idősebb gazdával, aminek vége verekedés, bicskázás lett, ami közben Bartal Némethen tiz szúrást ejtett bicskájával. Némethet bevitték a nagykanizsai kórházba, Bartalt pedig a csendőrök Kanizsára vitték. Mindkettőt kihallgatták. A vitéz legénynek allighanem emlékezetes lesz a szeptetneki bucsú.

FÖLDMIVELEÉS.

Mikor és hogyan kell a műtrágyákat kiszórni.

A műtrágyák hatásának nagyságára lényeges befolyással van az, hogy mikor és hogyan szórják ki azokat. E trágyáknak ugyanis abból a talajrétegből kell legnagyobb

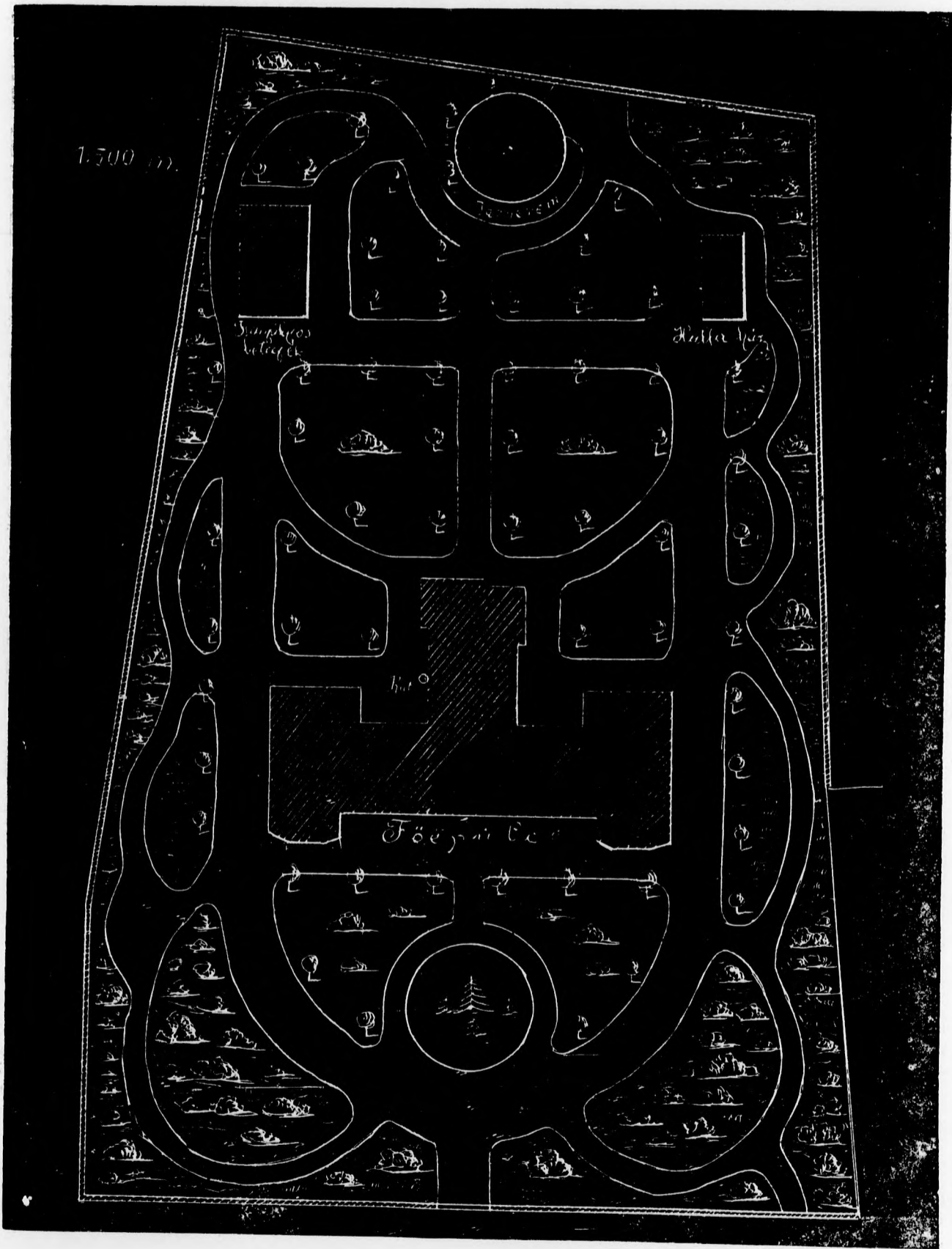
mennyiségben kerülniök, amelyben legtömegesebb a növényzet gyökere s olyan időben kell azokat kiszórni, hogy a mag csirázásnak indulásáig oldatba kerüljenek, hogy így feloldott állapotban azonnal táplálhassák a zsenge növényt.

Miután pedig a legkönnyebben oldható foszforsav tartalmu trágyának a szuperfoszfátoknak is kell egy-két hét hogy feloldódjon, hiba volna azt a maggal egyidejűleg elszórni, mert ez esetben a mag hamarabb kezd csirázni mint ahogy a legtöbb esetben a szuperfoszfát feloldódott és így nem lesz képes táplálni a fejlődésnek induló növénykét, holott éppen ilyenkor van a növényeknek legnagyobb szükségük az erőteljes táplálkozásra. A vetést megelőzőleg tehát legalább 10—14 nappal kell a szuperfoszfátot kiszórni.

Az a kérdés továbbá, hogy jobb-e a szuperfoszfátot már a megszántott területre kiszórni, avagy helyesebb-e a szántást megelőzőleg kiszórni és a szántással alátakarni.

A legtöbb gazda természetesen inkább találja a szuperfoszfátot a már megszántott területre való rászórását és sehogy sem tud megbarátkozni azzal a gondolattal, hogy a

A tapolczai kórház elhelyezésének vázlatrajza.

kiszórt szuperfoszfátot alászántás segélyével mélyebb rétegbe hozzuk, mint aminő rétegben az elvetett mag fekszik. Pedig mégis ez az utóbbi eljárás a helyesebb, az tehát, hogy a szuperfoszfátot a vetést megelőző utolsó szántás előtt kell kiszórni s így tehát a nem tulságosan mély szántással alátakarani.

A szuperfoszfát alászántásával csökkentjük az esetleg beálló szárazság káros hatását. A növényzetnek ugyanis az a tulajdonsága, hogy gyökérzetét a szerint bocsátja mélyebbre vagy kevésbé mélyre, amiként táplálékát is mélyebben vagy kevésbé mélyen találja meg. Ha tehát a szuperfoszfátot a vetőszántás után szórjuk rá a földekre, akkor a talaj felsőbb rétege lesz gazdag tápláló anyagokban, így a növényzet is ezen legfelsőbb tápláló rétegből szedi tápláló anyag szükségletét, amelyet pedig kétségtelenül leghamarabb érint károsan a szárazság. Ha ellenben a szuperfoszfátot leszántjuk, amikor is legnagyobb tömege 10—14 cm. mélyre kerül a talajba, akkor ezen mélyebb talajrétegben kerül el leginkább a növény gyökérzete, amely

mélyebb talajréteg nem szárad ki olyan könnyen mint a legfelsőbb s így a mélyebben gyökerező növények tartósabb szárazság esetén sem szenvednek a szárazságtól annyit mint a csekélyen gyökerezők.

Ezekből a körülményekből kifolyólag tehát határozottan azt mondhatjuk, hogy helyesen az a gazda jár el, aki legalább 1—2 héttel a vetőszántás előtt szórja ki a szuperfoszfátot, azt alászántja és beboronálja.

HIRDESSEN A TAPOLCZAI LAPOK- BAN.

A NAP

Főszerkesztő Braun Sándor kiadótulajdonos Mérei Jenő szerkesztőtárs Dr. Hajdu Miklós

A NAP

vidéki kihordó szervezete A NAP-ot megérkezése után azonnal kézbesíti előfizetőinek

EGY SZÁM

ára 6 fill.

A NAP

a magyar újságírás szenzációja, a magyar közönség legkedvesebb lapja, a 48-as eszmény és a magyar nemzeti törekvések egyetlen hű és kérihetetlen szószólója.

!!! Minden jó magyar ember olvassa A NAP-ot!!!

Tessék előfizetni.

Egy évre 18 K 0 Negyedévre 4:50 K
Félévre 9 K 0 Egy óra 1:60 K

A NAP

vidéki kihordó szervezete A NAP-ot megérkezése után azonnal kézbesíti előfizetőinek

EGY SZÁM

ára 6 fill.

FÉNYES EREDMÉNYT HOZ

A NAP minden apróhirdetése, mert naponta 155.000, havonta 4.130.000 példányban jelenik meg és mindenki olvassa! — A NAP apróhirdetési levelezőlapja 10 szóig 70 fillér, 20 szóig 1 korona 40 fillér, 40 szóig 2 korona 80 fillér.

Kapható a dohányüzletekben!

A Csányi László-utca
9. sz. alatt egy 2, eset-
leg 3 szobás udvari
lakás kiadó.

Hirdetések felvételnek

a kiadóhivatalban.

Naponta friss teavajat, tej-
szint, turót, tejfelt árusít
s édestejet házhoz is szállít

Lustig Sámuelné.

A Sümegi-utcában levő 4 szobából és megfelelő mellék-helyiségekből álló adómentes

HÁZAMAT ELADOM,

esetleg szőlővel is elcserélem.

Horváth Jenő
főjegyző.

Egy gazdasági altiszti iskolát végzett fiatal ember, gazdaságban megfelelő állást óhajt elfoglalni. :- Kivánatra személyesen is bemutatkozik. :- Cim:

Nyitray István, Diszel.

Kriegner-féle Akácia-krém

rendkívüli finom, kedves illatú arckenőcs, mely az arcot üditi, frissíti, szépíti és fiatalítja. Pár nap alatt eltávolít szeplőt, májfoltot. Kicsimítja a ráncokat, redőket. Ára 2 kor. Ehhez ajánlatos a

Kriegner-féle Akácia-puder

fehér, rózsás és krém színben. Páratlan a nap és szél befolyása ellen. Egy doboz ára 1 korona.

Kriegner-féle Akácia-szappan

kellemes hatása és igen tartós. Ára 1 korona.

Kapható minden gyógyszerárban. Postán küldi Kriegner gyógyszerár Budapest, Kálvin-tér.

„Mi az életörömmek ellensége?”

című érdekes könyvecskét kívánatra ingyen küld.

Egy okos fej minden alkalommal

Dr. OETKER sütőporát használja
ára 12 fillér.

Teljesen higiénikus, orvosok által ajánlott élesztőpótló. Használata által minden tészta nagyobb, la-
zább és könnyebben emészthetővé lesz.

Dr. Oetker-féle Vanilincukor á 12 f.

a legnemesebb fűszere minden tésztának, kakaó és tea, csokoládé és krém, kuglupf, torta, pudding és tejszín, továbbá finom vagy porcukorral vegyítve mindennemű sütemény behintésére. Pótol 2—3 cső vaniliát. Ha fél-csomag Dr. OETKER VANILINCUKROT 1 kgr. cukorral keverünk és ebből 1 vagy 2 teáskanálnyit 1 csésze teára öntünk, úgy egy kitűnő aromájú, teljes italt kapunk.

Dr. OETKER sütőpora és vanilincukra minden fűszerkereskedésben stb. kapható. Kimerítő használati utasítás minden csomag mellett. Receptgyűjtemény ingyen!

Wotan

Lámpa

A legjobb és a legtartósabb drótszálas lámpa.
Huzott drótszállal 75% árammegtakarítás.

Kapható villanyszerelési üzletekben, villanytelepeken és a
MAGYAR SIEMENS-SCHUCKERT-MŰVEK-nél, Budapest, VI., Teréz-körút 36. Gyár-utca 19.

DUNÁNTULI MÉSZ- és TÉGLAGYÁRAK
RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

Központi irodája: Sümeg, Zalam.
Telefon interurban SÜMEG, 6. szám.

Levél- és sürgőncim: Mészgyárak Sümeg (Zala m.)
Gyártelepek: Sümeg, Szent-Gál, Ajka, Ugod és Városlődön.

Legjutányosabb beszerzési forrás a legkiválóbb minőségű oltatlan falmészben és mészhidrátban.

Gyors és pontos szállítás bármely mennyiségben és bármely állomásra.
Kérjük saját érdekében szükségletének fedezése előtt ajánlatunkat bekérni.

KARTELLÉN KIVÜL.

Védjegyes szabadalmazott bortömlők.

Jótállást vállalunk, hogy bortömlőink meg nem keményednek és szivacsossá nem lesznek.

Pincegazdászati cikkek. A legmodernebb asbest keretszűrők, szivattyúk és pincegazdászati gépek, = Asbest szűrőgyapot.

STANDARD műszaki keresk. r. t.
EZEELŐTT

Pick és Winterstein, Kuschnitzki és Grünhüt
es. és kir. udvari szállítók

BUDAPEST, V., Teréz-körút 21.
FIUME, WIEN, PRAG, ST. PETERSBURG.

A BUDAPESTI ASZTALOS IPARTESZTÜLET VÉDNÖKSÉGE ALATT ÁLLÓ BUTORCSARNOK SZÖVETKEZET

mint az Országos Központi Hitelszövetkezet tagja,
Budapest, VIII. József-körút 28. (Békkocsis-
utca sarkán), Budapest, VIII. Üllői-ut 18. állandó

lakásberendezési

kiállítása

nyitva reggel 8 órától este 8 óráig. Belépti-díj nincsen.

**KOLLARIT-
BÖRLEMEZ** KAUSZUK-KOMPOZÍ-
TÍVAL BEVONT
SZAGTALAN FEDÉLLEMEZ

UTÁNZATTÓL ÓVAKODJUNK!

KOLLARIT- BÖRLEMEZ

kauszuk-kompozícióval bevont ruga-
nyos, viharbiztos és időtálló, szagtalan
fedéllemez. A jelenkor legjobb
tetőfedéllemeze.

Végtelenül tartós!!! Régi zsinde-
létők átfedé-
sére kiválóan alkalmas. — Sem mázolni,
sem mézslével bekenni nem kell!

Tapolczán kapható:

JUNG ADÁM

va kereskedésében,
a Marton-féle fahereskedéssel szemben

LÓWY B. TAPOLCZA.

Könyvnyomda, könyvkötészet, könyv-, papir-, zeneműkereskedés.

Ajánlja jól felszerelt könyvnyomdáját minden-

:: nemű nyomdai munkák elkészítésére. ::

Nyomatott Lówy B. gyorsajtóján, Tapolczán.

mindennemű MÜTRÁGYA

u. m. szuperfoszfát, káli,
thomassalak, kainit, stb.
korlátlan mennyiségben
kapható

LUSTIG JÓZSEF ÉS FIA

■ cégnél, TAPOLCZÁN. ■

Értesítés. ■ Egy helybeli

cimbalom-tanító

mérsékelt díjazásért, úgy kottából, mint
kotta :
: nélkül **oktatást ad.**
alapos

Cím a kiadóhivatalban.

HIRSCH JÓZSEF

hentesüzlete és füstölője
TAPOLCZA, főtér.

Telefonszám 96.

Állandó nagy raktár:

Füstölt sonka, füstölt hus,
füstölt szalonna és szalámiból.

Friss sertéshus, elsőrendű
sertézsír-háj és zsirszalonna.

Főtt sonka, nyelv és hideg
felvágottak. :-:

Naponta saját készítésű
friss virsli, kalbász, párisi és
szafaládé. :-:

Legolesőbb napi árak!